

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Κυρίως Βυζαντινή περίοδος 10^{ος} - 12^{ος} αι. μ.Χ. (σελ. 76-79)

Τι μελετώ σε αυτή την ενότητα:

1. Διοίκηση

- α. κατεπάνω
- β. αποστασίες βυζαντινών διοικητών
- γ. λόγοι/αιτίες των αποστασιών

2. Άμυνα

- α. σημασία της στρατηγικής θέσης της Κύπρου για τα συμφέροντα του Βυζαντίου
- β. αμυντική οχύρωση του νησιού (κάστρα)

3. Τέχνη

- α. εκκλησιαστική αρχιτεκτονική
- β. τοιχογραφίες

4. Πνευματική ζωή

- α. ίδρυση μοναστηριών
- β. αποτίμηση της σημασίας των μοναστηριών

Κυρίως Βυζαντινή περίοδος (10^{ος}-12^{ος} αι. μ.Χ.)

Βυζαντινή εποχή 4^{ος} - 12^{ος} αι. (1192 μ.Χ.)

1. Διοίκηση

Κατά την Κυρίως Βυζαντινή περίοδο (10^{ος}-12^{ος} αι.) η Κύπρος αποτελεί επαρχία του Βυζαντίου με πρωτεύουσα τη Λευκωσία.

α. Κατεπάνω: ήταν ο διοικητής του νησιού, ο οποίος είχε την στρατιωτική και πολιτική διοίκηση της Κύπρου. Αποστολή του ήταν η άμυνα εναντίον των εχθρών του νησιού. Τον διορίζε ο βυζαντινός αυτοκράτορας.

β. Αποστασίες: Οι βυζαντινοί διοικητές του νησιού (κατεπάνω) την περίοδο αυτή κάνουν **αποστασίες (επαναστάσεις)**, προσπαθώντας να ανακηρύξουν την Κύπρο ανεξάρτητο κράτος.

Αποστασίες: 1^η → Θεόφιλος Ερωτικός

2^η → Ραψομάτης

3^η → Ισαάκιος Κομνηνός

γ. Λόγοι/αιτίες των αποστασιών:

1. Η αντιστρατιωτική πολιτική των βυζαντινών αυτοκρατόρων.
2. Η δυσαρέσκεια των κατοίκων για τη βαριά φορολογία.
3. Οι προσωπικές φιλοδοξίες των διοικητών (κατεπάνω) και η αντίθεσή τους στο συγκεντρωτικό σύστημα της Κωνσταντινούπολης.

2. Άμυνα

α. Σημασία της στρατηγικής θέσης της Κύπρου για τα συμφέροντα του Βυζαντίου

Η Κύπρος, μετά την κατάληψη της Μικράς Ασίας από τους Σελτζούκους Τούρκους, αποτελούσε το προχωρημένο φυλάκιο του Βυζαντίου. Γι αυτό οι Κομνηνοί αυτοκράτορες ενδιαφέρθηκαν ιδιαίτερα για την άμυνα του νησιού και έκτισαν κάστρα, για να οχυρώσουν την Κύπρο.

β. Αμυντική οχύρωση του νησιού (κάστρα):

Στην οροσειρά του Πενταδακτύλου κτίστηκαν από τους Κομνηνούς τα κάστρα του Αγίου Ιλαρίωνα, του Βουφαβέντο και της Καντάρας. Κτίστηκε, επίσης, το κάστρο της Κερώνειας.

Ελένη Θεολόγου, φιλόλογος

3. Τέχνη

α. Εκκλησιαστική αρχιτεκτονική

Στις ορεινές εκκλησίες κτίστηκε δεύτερη ξύλινη στέγη με κεραμίδια, για να τις προστατέψει από τις βροχές και τα χιόνια. Αυτό βοήθησε στην προστασία των τοιχογραφιών.

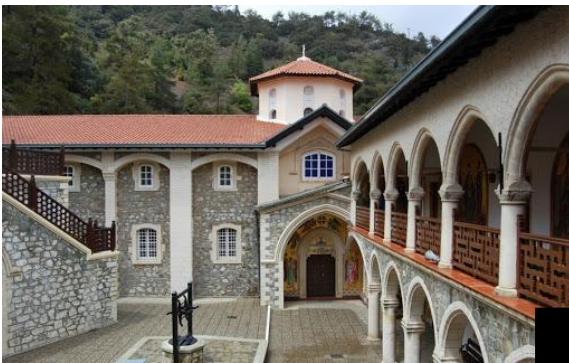
β. Τοιχογραφίες

Χαρακτηριστικά των μορφών: πανύψηλες κορμοστασιές, εφηβικά και ήρεμα πρόσωπα, λεπτά υφάσματα με περίτεχνη πτυχολογία, ορμητική κίνηση, καθαρό και σίγουρο σχέδιο.

Παναγία του Άρακα, Λαγουδερά

4. Πνευματική ζωή

α. Ίδρυση μοναστηριών

Ίδρυνται πολλά μοναστήρια και ακμάζει ο μοναχισμός. Έντονο το θρησκευτικό συναίσθημα του λαού και η λατρεία της Παναγίας, στην οποία αφιερώθηκαν πολλά μοναστήρια.

Το μοναστήρι του Κύκκου

β. Αποτίμηση της σημασίας των μοναστηριών

Τα μοναστήρια διαδραμάτισαν μεγάλο ρόλο στη θρησκευτική ζωή και στην πολιτική, κοινωνική και οικονομική ιστορία της Κύπρου:

- στήριξαν την ορθοδοξία
- λειτούργησαν ως πνευματικά κέντρα
- στις βιβλιοθήκες τους γίνονταν αντιγραφές χειρογράφων
- εξυπηρέτησαν στρατιωτικούς σκοπούς των Βυζαντινών, γιατί ήταν κτισμένα σε σημαντικά σημεία και χρησίμευαν ως παρατηρητήρια

Το 1191 μ. Χ. η Κύπρος κατακτήθηκε από τον βασιλιά της Αγγλίας **Ριχάρδο Α΄ Λεοντόκαρδο**, ο οποίος κατευθυνόταν προς τα Ιεροσόλυμα συμμετέχοντας στη Γ΄ σταυροφορία. Έτσι, λήγει η Βυζαντινή περίοδος για την Κύπρο και αρχίζει η περίοδος της Φραγκοκρατίας.

Ελένη Θεολόγου, φιλόλογος